

Susanna Kivipelto

KM, projektitutkija
Kieli- ja kulttuuritietoinen opetus
Turun yliopisto, Opettajankoulutuslaitos
suemki@utu.fi

Uusi messutapahtuma toi yhteen kotouttamistyötä tekevät tahot

Avainsanat: kotoutuminen, kotouttaminen, maahanmuuttajat

Turussa 16.–17.1.2019 järjestetty kotoutumisen alueellinen tapahtuma keräsi saman katon alle kotouttamistyötä tekevän laajan kentän ja maahanmuuttajat. Radisson Blu Marina Palace -hotellissa järjestetty Kotoudutaan Varsinais-Suomessa – maahanmuuttajanuorten koulutus, vapaa-aika ja työelämä -messut nuorista ja nuorille -tapahtuma järjestettiin nyt ensimmäistä kertaa, ja se sai heti erinomaisen vastaanoton. Mukana tapahtumassa oli kotouttamisen asiantuntijoita ja monikulttuurisuuden parissa työskenteleviä osaajia niin julkiselta, yksityiseltä kuin kolmanneltakin sektorilta. Tapahtuma tarjosi sekä asiantuntijoille että maahanmuuttajille monipuolista ohjelmaa ja monenlaisia näkökulmia kotoutumiseen ja kotouttamiseen liittyen. Nyt järjestetyt messut olivat vastaus tarpeeseen, sillä tilausta kotouttamistyötä tekevät tahot ja maahanmuuttajat yhteen keräävälle isommalle tapahtumalle oli ilmennyt jo aikaisemmin.

Turussa tammikuussa 2019 järjestetyt Kotoudutaan Varsinais-Suomessa – maahanmuuttajanuorten koulutus, vapaa-aika ja työelämä -messut nuorista ja nuorille -tapahtuma toi yhteen kotouttamistyön parissa toimivat asiantuntijat ja osaajat sekä maahanmuuttajat ja turvapaikanhakijat. Tapahtuman tavoite oli kahtalainen: Pyrkimyksenä oli tuoda maahanmuuttotyön parissa toimivia eri tahoja, kuten tutkijoita, opettajia

ja hanketoimijoita yhteen ja tarjota tilaisuus verkostoitumiselle sekä tiedon ja parhaiden käytäntöjen jakamiselle. Tämän ohella tavoitteena oli edistää maahanmuuttajien osallisuutta ja kotoutumista tarjoamalla ajankohtaista tietoa erilaisista koulutuksista, vapaa-ajan harrastusmahdollisuuksista ja työelämään siirtymisestä.

Kotouttamistyön kentällä tehdään tärkeää työtä – koko ajan tapahtuu paljon kaikenlaista ja asioita kehitetään monilla tahoilla. Tarjolla on jatkuvasti ja runsaasti kotoutumiseen ja maahanmuuttoon liittyviä tapahtumia ja seminaareja. Tieto siitä, mitä eri puolilla tapahtuu, ei kuitenkaan aina kulje toimijalta toiselle. Haasteena on tiedon leviäminen eri hankkeista ja meneillään olevista projekteista paitsi tahojen ja toimijoiden kesken, myös maahanmuuttajille ja turvapaikanhakijoille itselleen. Kun kotouttamistyötä tekevä kenttä muodostuu lukuisista eri hankkeista, saattaa olla haasteellista muodostaa kokonaiskuva kotouttamiskentästä ja siellä tehtävästä tärkeästä työstä. Usein projektit ovat myös lyhytkestoisia ja määräaikaista, mikä hankaloittaa tilannetta entisestään. Hankkeita päättyy ja uusia syntyy, minkä lisäksi ne usein limittyvät myös toisiinsa. Kotouttamiskentällä tehtävä projektiluonteinen työ ja tiedon levittäminen ovatkin haaste, johon nyt järjestetty tapahtuma pyrki vastaamaan.

Millaista suomea kannattaa osata ja opiskella?

FT Hanna Jokela

Suomen kieli ja kulttuuri (ei-äidinkielisille),
Turun yliopisto

Kotoudutaan Varsinais-Suomessa 16.9.2019

Kuva: Hannu Aaltonen.

Tänä vuonna ensimmäistä kertaa järjestetty kaksipäiväinen, kaikille avoin ja pääsymaksuton, tapahtuma oli useamman tahon yhteinen saavutus ja yhteistyön tulos. Tapahtumasta päävastuussa oli Turun yliopiston opettajankoulutuslaitos, mutta yhteistyöhön osallistuivat useat varsinais-suomalaiset tahot ja toimijat. Mukana olivat Turun yliopiston kasvatustieteiden laitos, Turun normaalikoulu, Turun ammattikorkeakoulu, Siirtolaisuusinstituutti, Globaalinuoret ry, Varsinais-Suomen monikulttuuristen yhdistysten liitto Sondip ry, Mannerheimin Lastensuojeluliiton Varsinais-Suomen piiri ry, Kotona Suomessa -hanke ja ELY-keskus sekä Turun kaupunki. Tapahtuman rahoittajina toimivat työ- ja elinkeinoministeriö sekä opetus- ja kulttuuriministeriö.

Kontakteja ja kohtaamisia

Tammikuun messuilla keskiössä olivat erityisesti maahanmuuttajanuoret. Teemana oli nuorten koulutus, vapaa-aika ja työelämä, ja näkökulmana paikallisuus. Sekä teema että näkökulma näkyivät vahvasti messujen ohjelmassa ja näytteilleasettaja-kattauksessa. Molemmat kohderyhmät – niin asiantuntijat kuin maahanmuuttajatkin – oli pyritty huomioimaan messuohjelmassa ja rinnakkaisten ohjelmasessioiden johdosta ohjelma olikin varsin laaja ja monipuolinen.

Kaksipäiväisessä tapahtumassa kotouttamista, kotoutumista ja siihen liittyviä ilmiöitä käsiteltiin monesta eri näkökulmasta; teeman mukaisesti puheenvuoroja oli niin maahanmuuttajanuorten koulutukseen,

vapaa-aikaan kuin työelämäänkin liittyen. Puhujina messuilla oli maahanmuuttajayhteisöjen ja -järjestöjen edustajia, tutkijoita, opettajia, viranomaisia ja muita asiantuntijoita. Asiantuntija-puheenvuorojen lisäksi messuilla kuultiin maahanmuuttajanuorten omista kotoutumiskokemuksista, mitä pidettiin erityisen arvokkaana osana ohjelmaa. Näytteilleasettajina messuilla puolestaan oli tapahtuman teemaan liittyviä eri yhteisöjä ja toimijoita. Messutorin esittelypisteillä alueen toimijat, kouluttajat, hanketoimijat ja järjestöt antoivat tietoa kotouttavasta työstään ja toiminnastaan.

Asiantuntijoille tapahtuma tarjosi tilaisuuden verkostoitumiselle ja uusien kontaktien luomiselle. Varsinais-Suomen alueella maahanmuuttajien parissa työskentelevät pääsivät jakamaan kokemuksiaan, hyviä käytäntöjään sekä kertomaan ja tiedottamaan uusista toimistaan ja hankkeistaan. Tapahtuman aikana tiedon ajantasaistaminen ja ajatusten jakaminen olivat mahdollisia. Toimijat saivat myöskin tilaisuuden hankkia uusia jäseniä mukaan toimintaansa.

Maahanmuuttajille tapahtuma puolestaan tarjosi tilaisuuden tutustua alueellisiin kotouttamisen toimijoihin ja niiden tarjoamiin palveluihin, erityisesti maahanmuuttajanuorille suunnattuun koulutustarjontaan sekä vapaa-ajan harrastusmahdollisuuksiin. Työelämä-näkökulma oli puolestaan huomioitu muun muassa avoimilla työpaikkailmoituksilla.

Aiemmista Varsinais-Suomen alueella järjestettävistä kotoutumiseen liittyvistä tapahtumista ja tilaisuuksista poiketen mes-

Kuva: Hannu Aaltonen.

svueraista, näytteilleasettajista ja puhujista muodostunut joukko oli poikkeuksellisen moninainen, sillä ihmisiä osallistui runsaasti eri tahoilta. Messut keräsivät yhteen opiskelijoita, opettajia, ohjaajia, tutkijoita, kolmannen sektorin toimijoita ja valtion instituutioita laajemmin ja kattavammin kuin koskaan aikaisemmin Varsinais-Suomen alueella.

Mukana olleiden eri toimijoiden runsaus mahdollisti uudet kontaktit ja kohtaamiset, ja tapahtuman myötä kotouttamistyön laajasta kentästä muodostui kokonaisvaltaisempi kuva. Erityistä kiitosta messut keräsivät siitä, että eri toimijoille oli luotu mahdollisuus kerääntyä yhteen edes kerran vuodessa, mikä mahdollisti verkostoitumisen ja uudet kontaktit. Näiden rinnalla tapahtuma tarjosi tilaisuuden myös uuden oppimiselle ja tiedon päivittämislle.

Tapahtuma sai runsaasti positiivista palautetta paitsi sisällöstään myös tunnelmastaan. Messujen ilmapiiri oli innostunut ja messuilla riitti kuhinaa molempina päivinä. Kokonaisuudessaan kaksipäiväiset messut keräsivät yhteen noin 400 henkilöä, mikä on varsin hyvä saavutus ensimmäistä kertaa järjestettävän tapahtuman kohdalla. Kun huimoon otetaan myös saatu palaute ja messujen saama vastaanotto, voidaan Kotoudutaan Varsinais-Suomessa -messuja pitää hyvinkin merkityksellisenä alueellisena tapahtumana.

Tapahtuman tulevaisuus

Koska maahanmuutto edelleen kasvaa ja keskitetty pääkaupunkiseudun ohella Turkuun

ja sen lähikuntiin, on tämänkaltaiselle tapahtumalle jatkossakin tilausta ja tarvetta. Mikäli tapahtumasta saadaan muodostettua vuosittainen tapahtuma, tuo se kotouttamisen kentälle positiivisen muutoksen.

Hankkeiden määrän lisäämistä tärkeämpää on tiiviimpi ja tehokkaampi yhteistyö sekä tiedon tehokas levitys. On arvokasta ja ensiarvoisen tärkeää, että samalla kentällä työskentelevät kokoontuvat aika ajoin saman katon alle jakamaan osaamistaan ja parhaita käytäntöjään. Lyhytikäisten hankkeiden ja projektien maailmassa sekä nopeasti muuttuvassa yhteiskunnassa ei tietojen ajantasaistamista voi myöskään painottaa liikaa. Jo tehty tärkeä työ ja saavutettu tulos valuvat hukkaan, jos tieto toimijoiden välillä ei liiku tai se ei saavuta itse maahanmuuttajia ja turvapaikanhakijoita. Vaarana on myös päällekkäinen työ ja kotouttamistyötä tekevän kentän sirpaloituminen entisestään.

Yhteistyön vahvistaminen on kaikkien etu eikä ole keneltäkään pois. Jotta hankkeilla on mahdollisuus saada parempia ja näkyvämpiä muutoksia aikaan ja jotta projektit voidaan tarkoituksenmukaisemmin kohdistaa vastaamaan kysyntää ja tarvetta, on moniammatillista yhteistyötä eri tahojen ja toimijoiden kesken tarve tiivistää. Tahojen kerääntyminen yhteen mahdollistaa uusien ja innovatiivisten yhteistyöprojektien luomisen sekä madaltaa kynnystä tehdä yhteistyötä uusien ja erilaisten tahojen kanssa. Kun toimijat tuodaan tiiviimmin yhteen ja yhteistyötä vahvistetaan, edistetään samalla näiden välistä synergiaa.